

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó:

Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő:

Dr. Bedő Albert.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczhetedik évf.

I. füzet.

1898. január hónap.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület oly alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményes árárt járathatják.

—*— Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. —*—

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Gróf Tisza Lajos.

1832—1898.

Nagy és súlyos veszteség érte az Országos Erdészeti Egyesületet! Szeretve tisztelt és halhatatlan emlékü elnöke, borosjenői és szegedi gróf Tisza Lajos, ki bölcs és fáradhatlan vezére, uttörő és buzgó munkása volt a mi társaságunknak: érdemekben és alkotásokban gazdag életét f. é. január hó 26-án d. u. 3 órakor mindannyiunk mély fájdalomra befejezte.

Mi a magyar erdőgazdaság hivei elvesztettük azt a férfit, azt a páratlan elnököt, ki lelkének egész jóindulatával és melegével, tudásának odaadó munkájával és megtörhellen erejével, törekvéseinknek őszinte és igaz támogatásával szolgálta a magyar erdőszet ügyét!

Azokhoz a szerencsésekhez tartozánk, kik sokat és folytonos munkásságot nyerhettünk a magyar erdőgazda-

ság javára attól a nemesen dobogó szívtől, melynek verését a magyar erdőkultura helyes megalapításaért és szebb jövőjéért a legtisztább és legbuzgóbb törekvések hevitették!

Nagy és az idő természetes rendje előtti a mi gyászunk, habár a lefolyt 3 év alatt gyakran súlyosan megjelenő hosszas betegség nem hagyhatott aggódó lelkünkben kétséget az iránt, hogy e súlyos veszteség elviselésére készen álljunk! És mégis gyászba merül lelkünk annak tudására, hogy az, a kit tegnap oly örömmel és büszkeséggel vallhatánk magunkénak, kinek utolsó nyilvános működése is, mult évi deczember hó 19.-én tartott közgyűlésünk alkalmával, a miénk volt, — most már dicsőült szellemének emlékét hagyta reánk, hogy mint világitó csillag vezérelje az általa megjelölt uton egyesületünket további haladásra!

Elvesztettük a magyar erdők legbuzgóbb védőjének velünk való további munkásságát, de velünk kell, hogy maradjon szelleme, mely menten a közönséges lelkek minden kicsinyességétől, soha sem keresett, szolgált és támogatott mást, mint szeretett hazánk javát s körünkben az erdészeti szak üdvös fejlesztését!

A magyar geniusz meghajtott fáklyával jelenik meg sirja előtt, mi pedig sziveinkben megörökítve tiszteljük halhatatlan emlékét!

* * *

Tisza Lajos gróf az Országos Erdészeti Egyesületnek már megalapításánál közreműködött s ugyanakkor 1866-ban a deczember 9.-én Pesten tartott alakuló közgyűlésen az egyesület igazgató-választmányának tagjává választatott. Mint a választmány új tagja, igen buzgó munkásságot fejtett ki az egyesület szervezetét megalkotó alapszabályok kidolgozásában, a minél, abban az időben, midőn még királyi

biztost küldött ki a politikai hatóság az egylet közgyűlésére, az egyesület vezérférfiainak gondos körültekintéssel s némelyek érzékenységét is figyelembe vevő tapintatossággal kellett eljárni.

Az egyesület 1867-ben, arra való figyelemmel is, hogy a vadászati ügyek iránt kiválóan érdeklődő hazai földbirtokosok óhajtását teljesítse s ez által szintén mintegy bizonyítékát szolgáltatassa annak, hogy az erdőgazdasággal közel viszonyban lévő vadászati ügyek fejlesztését is készséggel szolgálja, s mert akkor a vadászati érdekek szolgálatára külön szakegyesület még nem működött és mert az akkor fennálló jogviszonyok között a vadászat gyakorlása körül sürgős panaszok merültek fel, kezébe vette egy új vadászati törvény tervezetének kidolgozását, hogy aztán ennek törvénynyé emelése útján az erdőtörvény megalkotásának kérdését is előbbre vigye. Így történt aztán, hogy Tisza Lajos gróf választatott az egyesület részéről annak a bizottságnak elnökévé, mely az új vadászati törvényjavaslatot annak a főelvnek alapján, hogy a vadászati jog a földtulajdon elválaszthatlan tartozéka, kidolgozta s mely javaslat az 1872. évi VI. törvénycikknek egészben véve alapját képezte. A gróf maga is szorgalmas és jeles vadász volt, s az akkori híres udvari rókavadászatokon Gödöllőn, melyeken a király és királyné Ő felségeik is jelen voltak, szintén állandó résztvevő volt és köztudomásu az is, hogy midőn a közlekedési tárcza vezetésétől megvált, tigrisvadászatokra ment Indiába. A vadászat iránti érdeklődésének természetes társa volt és hazai erdőgazdaság ügyei iránt való nagy érdeklődése is, melylyel mint szintén jelentékeny erdőség birtokosa, kiváló mértékben viseltetett az erdészet iránt, egész valóságában méltatva azt s melyről állandóan abban a véleményben volt, hogy az erdőkultura

a magyar közgazdasági jólétnek egyik legerősebb támasza. Ezért tartotta aztán szükségesnek az egyesület akkori vezérférfiaival való egyetértésben a vadászati törvény sürgős megalkotását, mert egészen helyesen ismerve a fennálló körülményeket, úgy ítélte meg a viszonyokat, hogy a vadászati törvény megalkotása majd gyorsabban fogja maga után vonni az erdőtörvény megalkotását is, melyet némely közelebbről érdekeltek, rossz gazdálkodásuknak a közjó érdekében előre láthatólag beálló korlátozása miatt, különben sem akartak valami sürgősnek ismerni.

Az Országos Erdészeti Egyesület megismervén Tisza Lajos grófban a tevékeny és erélyes munkásságu férfiut, még szorosabban óhajtotta az egyület köréhez csatolni s ezért, miután már 1868-ban a Debreczenben tartott közgyűlés alkalmával első alelnökévé választotta volt, az alelnöki szék-ből, midőn 1875-ben az első elnök Keglevich Béla gróf az elnökségről lemondott, az egyület elnökévé választotta, mely időtől fogva elnöki hivatását és feladatát a legodaadóbb szolgálattal kívánta betölteni. Az erdőgazdaság műszaki és közigazgatási kérdései folytonos tanulmányának tárgyát képezték, mely munkásságának aztán hosszú időközön át örömét is érthette, mert az Országos Erdészeti Egyesület tevékenysége, tagjainak szaporodásával, vagyoni erejének emelkedésével oly erőteljessé fejlődött, hogy a boldogult gróf vezetése alatt haladó szakkörök s az ezek által felkeltett országos érdeklődés sürgetésére az erdészeti törvényjavaslat, mely időközben az egyesület részéről is többszörös átdolgozást nyert, 1878-ban az országgyűlés elé terjesztetett. Ugyancsak gróf Tisza Lajos volt a képviselőház annak az erdőügyi bizottságának elnöke, mely a törvényjavaslat tárgyalására kiküldetett, s melynek javaslatára az 1879-ben törvénynyé alkottatott; az Országos Erdészeti

Egyesület pedig vezetése alatt haladott a térfoglalás és fejlődés üdvös útján és 1880-ban már 100,000 frtot meghaladó tőkével rendelkezett, 1886-ban az Alkotmány-utczában 200,000 frt értékű székházat építtetett, az erdészeti irodalmat folyton és évről-évre pályázatok és írói megbízások útján újabb becses művekkel gyarapította s ma már 350,000 frtot meghaladó törzsvagyonnal bir, nevezetes irodalmi alapítvánnyal rendelkezik, melyből évenként 100 arany pályadíjat tüzhet ki, a tagok özvegyeinek és árváinak s a segélyre szoruló tagoknak évenként jelentékeny segélyösszeget adhat s a selmeczi erdőakadémián állandóan két erdészeti ösztöndíjat szolgáltat ki.

Kiváló része volt Tisza Lajos grófnak abban is, hogy a kincstári erdészeti ügyek intézése a pénzügyi tárczától 1881-től kezdve a földmivelésügyi tárczához tétetett át, s hogy az ország első erdőőri szakiskolája Szeged város határában, a városnak mint erdőbirtokosoknak jelentékeny támogatása mellett, 1883-ban megnyitható volt.

Az erdőtörvény megalkotása után gyors és üdvös fejlődésnek induló erdőgazdaságunk terén gróf Tisza Lajos mindig az egyleti tevékenység élén áll, s a munkában nemcsak mint vezető, de mint osztályos társ is egész a legutóbbi napokig tevékeny részt vett; az ő kitartó buzgalma vezette fokról-fokra, a közelismerés megnyerésére, az Országos Erdészeti Egyesületet a haladás útján. És hogy mennyire odaadó volt az egyesület működésében való résztvétele, annak igen élénk bizonyítékát képezi az egyesület legutóbbi közgyűlésén, m. évi decz. 19-én történt elnöklése is, midőn személyesen kívánt körünkbe jönni, hogy a személye körül oly igaz tisztelettel és ragaszkodással csoportosuló egyleti tagokat még egyszer a további összetartó munkásságra serkentse, ha bár előre is tudta,

hogy már súlyosabbá vált betegsége következtében, alig lehet képes az általa megnyitott közgyűlés végéig elnökölni.

Ha még hozzátesszük a már elmondottakhoz azt, hogy Tisza Lajos gróf, kit a személyes érintkezés terén igen tartózkodónak, hogy ne mondjuk talán hidegnek tartottak, az Erdészeti Egyesület körében tagtársaival szemben mindenkor az a barátságos, jóindulatu és bizalmat nyerő előzékeny férfiú volt, a ki a tagokat az egylethez, egymáshoz és személye körül is mindenkor meleg kapcsolattal tudta fűzni: akkor ugy hiszszük elég hü képét adtuk annak, hogy mit tett és ki volt Tisza Lajos gr. a magyar erdőgazdaság körében, s hogy Ő, a politikai köztéren való munkásságán kívül, a hazai földmivelés körében is halhatatlan emléket és hálás elismerést biztosító gazdag tevékenységgel érdemelte ki mindannyiunk becsülését és tiszteletét!

Budapest, 1898. január hó 27-én. *Bedő Albert.*

* * *

A kiadott gyászjelentések a következők:

Az Országos Erdészeti Egyesület mély fájdalommal jelenti nagyérdemü elnökének *borosjenői és szegedi gróf Tisza Lajos urnak*, Ő császári és királyi Felsege valóságos belső titkos tanácsosának 1898. évi január 26-án történt gyászos elhunytát. A megboldogult 22 éven át volt az egyesület fáradhatatlan vezére.

Emlékét uttörő és vezető bölcs munkásságáért a magyar erdőgazdaság hivei örök időnkön át hálás érzéssel fogják megőrizni!

* * *

Tisza László és neje Holles Ottilia, Tisza Kálmán és neje gróf Degenfeld-Schomberg Ilona, mint testvérek és sógornők; gróf Tisza István és neje Tisza Ilona, gróf Tisza Kálmán és neje gróf Keglevich Erzsébet, gróf Tisza Lajos, Etelka férjével Zeyk Károlylyal, Jolán férjével gróf Bethlen Pállal, Anna férjével Sándor Jánossal, Paulina férjével

báró Radvánszky Bélával, maguk és gyermekeik nevében mint unokaöcscsök és unokahugok mélyen megszorodott szívvél jelentik felejtethetlen kedves testvérüknek, sógoruknak, illetve nagybátyjuknak *borosjenői és szegedi gróf Tisza Lajos* val. bel. titk. tanácsosnak, cs. és kir. kamarásnak, a Lipót-rend nagykeresztje s több más érdemrend tulajdonosának, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület főgondnokának stb. f. hó 26-án, élete 66-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 28-án d. u. 3 órakor a halottas háznál (V. ker., Hold-utca 21. sz.) tartandó gyászszertartás után folyó hó 29-én d. e. 10 órakor fognak Geszten a családi sirboltba örök nyugalomra tétetni. Budapesten, 1898. január hó 26-án. — Nyugodjanak békében porai, legyen áldott emlékezete!

* * *

Az Országos Erdészeti Egyesület 1898. évi január hó 27.-én tartott rendkívüli választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök, Arató Gyula, Bartha Gyula, Belházy Emil, Hirsch István, Máday Izidor, Tavi Gusztáv, választmányi tagok és Horváth Sándor titkár.

Bedő A. alelnök megnyitván az ülést, mély fájdalommal jelenti az igazgató-választmánynak, hogy az egyesület szeretett és tisztelt elnöke, gróf Tisza Lajos Ő nagyméltósága hosszas szenvedés után tegnap elhunyt. Ugy hiszi, nem szükséges e pillanatban részletesen is rá mutatnia arra a nagy és pótolhatlan veszteségre, melyet ez a szomorú esemény az Országos Erdészeti Egyesületre nézve képez, hisz mindenki előtt ismeretes az ő áldásos működése az egyesület körében s az a buzgósága és kitartása, a melylyel a magyar erdőgazdaság javának előmozdításán hosszú időn át szeretettel és odaadással fáradozott.

Az igazgató-választmány tagjai pedig, kik vele éveken át együtt munkálkodtak, nagyon jól tudják, hogy gróf Tisza Lajos szolgálatai az erdőgazdaság emelése körül egyesületünket és a magyar erdőgazdaság híveit örök hálára kötelezik.

Megvan győződve, hogy az igazgató-választmány akarata szerint járt el, midőn a mai rendkívüli ülést összehívta s ez által alkalmat nyújtott az igazgató-választmánynak arra, hogy kegyeletének és tiszteletének az egyesület halhatatlan emlékü elnöke iránt

méltó módon kifejezést adhasson. Végül bejelenti az igazgató-választmányoknak, hogy a szomorú hír vétele után kötelességének tartotta a titkárral a ravatalnál megjelenni s a gyászoló család előtt az Országos Erdészeti Egyesület részvétét kifejezni.

Az igazgató-választmány megilletődéssel vette tudomásul az alelnök jelentését s mély és őszinte fájdalomát fejezve ki a bekövetkezett gyászos esemény felett, kegyeletének és soha meg nem szünő hálás tiszteletének jeléül elhatározta, hogy az egyesület nevében gyászjelentést ad ki, a ravatalra koszorút helyez; a f. hó 28-án délután 3 órakor tartandó gyászszertartáson testületileg részt vesz s erre az egyesület Budapesten lakó tagjait is felkéri; továbbá a gyászoló családhoz részvétiratot intéz s végül felkéri az elnökséget, miszerint gondoskodjék arról, hogy a folyó évi közgyűlésen az elhunyt felett ünnepi emlékbeszéd tartassék.

Ezzel az ülés egyedüli tárgya kimerítettvén, alelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Belházy Emil és Máday Izidor választmányi tagokat kéri fel.

K. m. f.

Horváth Sándor s. k.
titkár.

Bedő Albert s. k.
alelnök.

Hitelesítésül:

Belházy Emil s. k.
vál. tag.

Máday Izidor s. k.
vál. tag.

A futóhomok megkötéséről.*)

Hazánkban a futóhomok közel 300 □ mértföld területet foglal el. Ebből a Hajduság- és Kunságban, valamint a Nyírségen, nemkülönben a volt bánáti homokvidéken ma is még több ezer hold kötetlenül áll s homokja a szél által tovahordatván, vándorlásával nemcsak saját területét teszi gazdagsági művelésre alkalmatlanná, hanem a szomszédos területek talajának termőképességét is veszélyezteti. Egy tagban legnagyobb területet a Temesvármegyében fekvő deliblati futóhomok foglal el, mert ennek terjedelme az utolsó kataszteri felmérések szerint

*) Mutatvány Vadas Jenő: „Erdőműveléstan“ cz. most megjelent könyvéből, melyet az Orsz. Erd. Egyesület a Deák Ferencz-alapítványból 150 drb arany pályadíjjal jutalmazott. (Ára az egyesületi tagok számára 3 frt 50 kr., mások számára 5 frt.)